

पाठ्यक्रम - TGT संस्कृत

विषय-विशेष पाठ्यक्रम में एन सी आर टी / सी बी एस ई पाठ्यक्रम में प्रदत्त एवं कक्षा ६ वीं और १० वीं की पुस्तकों में अंतर्निहित अवधारणा/संकल्पना समिलित है, हालाँकि प्रश्नों के माध्यम से उपरोक्त अवधारणाओं और अनुप्रयोगों की स्नातक स्तर की गहन समझ का आकलन किया जाएगा.

रुचिरा, प्रथमोभागः, एन सी ई आर टी, नई दिल्ली द्वारा प्रकाशित

शब्दपरिचय:-I; शब्दपरिचय:-II; शब्दपरिचय:-III; विद्यालयः ; वृक्षाः ; समुद्रतटः ; बकस्यप्रतीकारः ; सूक्तिस्तबकः ; क्रीडास्पर्धा ; कृषिकाःकर्मवीराः ; दशमः त्वम् असि ; विमानयानं रचयाम ; अहह आः च ; कारक-विभक्ति-परिचयः, शब्दरूपाणि(अकारान्त-उकारांत पुल्लिङ्गशब्दरूपाणि), धातुरूपाणि(लट्लकारे प्रथमपुरुषः, सर्वनामपदपरिचयः, संख्याज्ञानम् ।

रुचिरा, द्वितीयोभागः, एनसीईआरटी, नईदिल्ली द्वारा प्रकाशित

सुभाषितानि ; दुर्बुद्धिः विनश्यति ; स्वावलम्बनम् ; पण्डिता रमाबाई ; सदाचारः ; सङ्कल्पः सिद्धिदायकः ; त्रिवर्णःध्वजः ; अहमपि विद्यालयं गमिष्यामि; विश्वबन्धुत्वम्; समवायो हि दुर्जयः ; विद्याधनम् ; अमृतं संस्कृतम् ; लालनगीतम् ; परिशिष्टवर्णविचारः, कारकम्, शब्दरूपाणि, धातुरूपाणि च

रुचिरा, तृतीयोभागः, एनसीईआरटी, नईदिल्ली द्वारा प्रकाशित

सुभाषितानि ; बिलस्य वाणी न कदापि मे श्रुता ; डिजीभारतम् ; सदैव पुरतो निधेहि चरणम् ; कण्टकेनैव कण्टकम् ; गृहं शून्यं सुतां विना ; भारतजनताहम् ; संसारसागरस्य नायकाः ; सप्तभगिन्यः ; नीतिनवनीतम् ; सावित्रीबाईफुले ; कः रक्षति कः रक्षितः ; क्षितौ राजते भारतस्वर्णभूमिः ; आर्यभटः ; परिशिष्टमसन्धिः, कारकम्, शब्दरूपाणि(मातृ-अस्मद्-युष्मद्-स्वसृ-राजन् च) ; धातुरूपाणि(पठ्-खाद्-इच्छ् च धातवः) ; प्रत्ययः(तुमुन्-क्त्वा-ल्यप् च) I

शेमुषी, प्रथमोभागः, एनसीईआरटी, नईदिल्ली द्वारा प्रकाशित

भारतीयसन्तगीतिः ; स्वर्णकाकः ; गोदोहनम् ; सूक्तिमौक्तिकम् ; भ्रान्तोबालः ; सिकतासेतुः ; जटायोः शौर्यम् ; पर्यावरणम् ; वाङ्मनः प्राणस्वरूपम् व्याकरणवीथिः, सन्धिः (स्वरः-दीर्घः, गुणः, वृद्धिः, यण्, अयादि ; व्यंजन-जश्त्वसन्धिः, 'म्' स्थाने अनुस्वारः, ; विसर्गसन्धिः- विसर्गस्य उत्त्वम्-रत्वम्) ; **शब्दरूपाणि** (बालक-कवि-साधु-पितृ-लता-नदी-मातृ-राजन-भवत्-विद्वस्-अस्मद्-युष्मद्-तत्-इदम्-किम्) **धातुरूपाणि** (पठ्-गम्-वद्-भू-क्रीड्-नी-दृश्-शक्-ज्ञा-अस्-कृ-दा-क्री-श्रु-पा-सेव्-लभ्) ; **कारकविभक्तयः** ; प्रत्ययाः (क्त्वा-तुमुन्-ल्यप्-क्तवतु-शतृ-शानच्-क्त) ; **संख्याज्ञानम्** ; **उपसर्गाः** (द्वाविंशतिः ; अव्ययानि (स्थानबोधकानिः-अत्र-तत्र-अन्यत्र-सर्वत्र-यत्र-एकत्र-उभयत्र ; कालबोधकानिः-यदा-तदा-सर्वदा-एकदा-पुरा-अधुना-अद्य-श्वः-हयः ; प्रश्नबोधकानिः-किम्-कुत्र-कति-कदा-कुतः-कथम्-किमर्थम् ; अन्यानिः-च-अपि-यदि-तर्हि-यथा-तथा-सम्यक्-एव) ; **रचनाप्रयोग**, ; **पत्रलेखनं**

शेमुषी, द्वितीयोभागः, एनसीईआरटी, नईदिल्ली द्वारा प्रकाशित

शुचिपर्यावरणम् ; बुद्धिर्बलवती सदा; शिशुलालनम् ; जननीतुल्यवत्सला ; सुभाषितानि ; सौहार्दप्रकृतेः
शोभा ; विचित्रःसाक्षी ; सूक्तयः अन्योक्तयः
व्याकरणवीथिः,

सन्धिः:(व्यंजन-वर्गीयप्रथमवर्णस्य तृतीयवर्णे परिवर्तनं, प्रथमवर्णस्य पञ्चमवर्णे परिवर्तनम् ; विसर्गसंधिः-
विसर्गस्य उत्त्वम्-रत्वम्, विसर्गलोपः, विसर्गस्य स्थाने स्-श्-ष्) ; अव्ययः:(उच्चैः-च-श्वः-हयः-अद्य-अत्र-तत्र-
यत्र-कुत्र-इदानीम्-अधुना-सम्प्रति-साम्प्रतं-यदा-तदा-कदा-सहसा-वृथा-शनैः-अपि-कुतः-इतस्ततः-यदि-तर्हि-यावत्-
तावत्),

प्रत्ययः (तद्धिताः-मतुप्-ठक्-त्व-तल् ; स्त्रीप्रत्ययौ-टाप्-डीप्), समासः (तत्पुरुषः-विभक्तिः, बहुब्रीहिः,
अव्ययीभावः-अनु,उप,सह,निर,प्रति,यथा, द्वंद्वः-केवलम् इतरेतरः), वाच्यपरिवर्तनम् (केवलं लट्लकारे-
कर्तृ,कर्म,क्रिया), रचनाप्रयोग, समयः , अशुद्धिः संशोधनं ; पत्रलेखनं